

DECIZIE

07 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte
judecători

TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2022, în cauza penală a lui

Zaimov Vitali XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.11.2018 – 20.05.2021;

Instanța de apel: 10.06.2021 – 18.05.2022;

Instanța de recurs: 04.08.2022 – 07.11.2022.

Asupra recursului ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința judecătorească Comrat, sediul Ceadar-Lunga, din 20 mai 2021 Zaimov Vitali a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

A fost respinsă cerința de încasare a cheltuielilor de judecata în suma de 2788 lei din contul inculpatului.

2. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a stabilit că Zaimov Vitali se învinuiește în faptul, că el la 09 ianuarie 2018, în jurul orei 17:45, conducând automobilul de model „FIAT SCUDO”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, deplasându-se pe autostrada R-29 20km, încălcând p. 45 subpct. (1) lit. a), d) și subpct. (2) al Regulamentului Circulație Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu nr. 357 din 13.05.2009, nu a ținut cont de starea psihofiziologică și situația rutieră, a depășit viteza nepericuloasă de deplasare și a comis tamponarea bicicletei conduse de Ianac Grigori, care se deplasa în aceeași direcție, cauzându-i vătămare gravă a integrității corporale periculoasă pentru viață, ultimul decedând la locul accidentului rutier.

Aceste acțiuni ale lui Zaimov Vitali au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

3. Nefiind de acord cu sentința, apel, în termenul legal, a declarat procurorul Ianac Dmitrii, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zaimov Vitali să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, a cărei executare să fie suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani, cu privarea dreptului de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani.

A dispune încasarea în contul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 2788 lei din contul lui Zaimov Vitali.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că instanța de judecată nu a dat apreciere tuturor probelor prezentate și cercetate.

Astfel, în motivarea sentinței s-a făcut trimitere la nerespectarea de către partea vătămată Ianac Grigore a cerințelor subpct. 1) și 3) al pct. 109 Regulamentul Circulației Rutiere, omițând a se expune asupra faptului nerespectării cerințelor pct. 45 subpct. 1) lit. d) și subpct. 2) Regulamentul Circulației Rutiere de către Zaimov Vitali. Or, vizibilitatea limitată la drum este un obstacol pentru continuarea circulației și solicită de la conducător de a reduce viteza până la oprire. Însă, după cum rezultă din probele administrate, Zaimov Vitali nu a întreprins măsurile necesare, ceea ce a dus la tamponare biciclistului care se deplasa în direcție opusă.

În afara de acestea, instanța nu a ținut cont că din planșa fotografică, anexată la procesul-verbal de cercetare a obiectului, rezultă că bicicleta era echipată corespunzător, pe pedale fiind instalate elemente reflectorizante de culoare portocalie orientate înainte și înapoi.

Totodată, în procesul desfășurării reconstituirii faptei (procesul-verbal din 16 martie 2018), s-a stabilit că în timpul circulației cu lumina de întâlnire a farurilor, conducătorul automobilului de model „Fiat Scudo” ar fi putut să vadă la o distanță mai mică de 64,7 metri deplasarea unei biciclete cu elementele reflectorizante, iar conform procesului-verbal de cercetare la fața locului distanța de la locul comiterii tamponării până la locul opririi (roților din spate) a automobilului condus de inculpat constituie 32 metri.

Mai mult, reieșind din raportul de expertiza auto-tehnică nr. 511 din 29 martie 2018, conducătorul putea să dispună de posibilitatea tehnică de a evita tamponarea cu biciclistul prin intermediul frânării, în cazul în care bicicleta este echipată corespunzător.

Prin urmare, între acțiunile lui Zaimov Vitali și consecințele survenite există legătură de cauzalitate directă și ansamblul probator confirmă existența vinovăției lui Zaimov Vitali.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2022 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei instanța a reținut că vinovăția lui Zaimov Vitali în cele incriminate nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, care au fost cercetate prin prisma principiului nemijlocirii și a contradictorialității, din punct de vedere al utilității, veridicității și concludenței lor.

Potrivit motivelor invocate de apelant, Zaimov Vitali ar fi încălcat prevederile pct. 45 subpct. 1) lit. a), d) și subpct. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, adică că el nu a ținut cont de starea psihofiziologică și situația rutieră, depășind viteza și comițând tamponarea bicicletei conduse de Ianac Grigori, ultimul decedând la fața locului.

Această afirmație a acușării nu și-a găsit confirmare, la caz, biciclistul fiind persoana ce nu a respectat prevederile pct. 7 și 109 subct. 1) a Regulamentului Circulației Rutiere.

La această concluzie, instanța de apel a ajuns reieșind din faptul că atât inculpatul cât și martorii Culev Alexandr și Pamujac Dmitri au declarat că Zaimov Vitali nu a depășit viteza admisibilă de circulație în timpul deplasării, inclusiv la momentul tamponării cu biciclistul.

În afara de aceasta, acușarea nu a probat încălcarea pct. 45 subpct. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, or atât inculpatul cât și martorii Culev Alexandr, Pamujac Dmitri, Chirioglo Simion și Chioroglo Semion au declarat că niciunul nu au observat biciclistul până la impact.

Motive de a nu crede celor relatate de martori, instanța de apel nu a stabilit, acușarea neinvocând temeuri ce ar pune la dubiu declarațiile martorilor făcute sub jurământ și avertizare de răspundere penală.

Cele relatate de martori și inculpat și-au găsit confirmare și prin procesul-verbal de cercetare la fața locului potrivit căruia biciclistul se deplasa pe mijlocul benzii de circulație, hainele lui fiind de culoare închisă, fără elementele reflectorizante pe haine sau bicicletă, iar locul impactului a avut loc pe banda de circulate a automobilului condus de inculpat la o distanță mai mare de 1,5 metri de la partea dreaptă a carosabilului.

Că pe hainele biciclistului nu erau elementele reflectorizante, rezultă și din raportul de expertiză medico-legală cu nr. 201815D0014 din 19 februarie 2018. La fel biciclistul a condus în starea de ebrietate alcoolică (f.d. 159, vol. I).

Mai mult, după cum rezulta din procesul-verbal de cercetare și verificare tehnică a stării bicicletei din 12 septembrie 2018, dispozitivele de iluminare și de semnalizare lipsesc (f.d. 44-47, vol. I).

Totodată, prin raportul de expertiză auto-tehnică cu nr. 511 din 29 martie 2018 în circumstanțele în care a fost săvârșită tamponarea (lipsa elementelor reflectorizante) conducătorul auto nu a dispus de posibilitatea tehnică de a evita, prin frânare, impactul cu bicicleta.

Pe lângă cele menționate, reieșind din faptul că lui Zaimov Vitali nu i-a fost incriminată încălcarea cerințelor pct. 34 Regulamentul Circulației Rutiere (orbirea conducătorul auto), pentru a nu fi depășite limitele învinuirii aduse, instanța de apel nu s-a expus.

Astfel, apelul procurorului este nefondat, iar sentința corespunde rigorilor art. 8, 385 și 390 Cod de procedură penală.

5. Recurs ordinar, împotriva deciziei, declară procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora solicitând casarea deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Zaimov Vitali în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, a cărei executare să fie suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani, motivând că ansamblul probator confirmă pe deplin vinovăția inculpatului în cele incriminate lui, fiind prezentă eroarea de drept prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

6. În corespundere cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, referință depune inculpatul, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil.

7. Titularul recursului ordinar s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

Totodată, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Din conținutul cererii de recurs rezultă că titularul invocă prezența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală – *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la motivele invocate de recurent, Colegiul penal lărgit, reieșind din efectului devolutiv al recursului și limitele lui, potrivit căruia *instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților*, constată că atât prima instanță cât și cea de apel au judecat cauze cu abateri de la normele procesual-penale.

În susținerea celor expuse supra, Colegiul menționează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și motivată, fiind întemeiată numai în baza probelor la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură, instanța fiind obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor Codului de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte, generale și contradictorii.

Astfel, motivarea unei hotărâri trebuie înțeleasă ca un raționament logic, de natură a explica inteligibil hotărârea luată, fapt ce presupune, o expunere a argumentelor fundamentale, care, prin conținutul lor sunt susceptibile să influențeze soluția.

Deci, motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

Totodată, potrivit art. 414 Cod de procedură penală stipulează că *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate.*

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate

în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

La caz, se menționează că, **prima instanță a făcut o motivare contradictorie, iar această motivarea a fost preluată și de către instanța de apel.**

În acest sens, se atestă că Zaimov Vitali a fost achitat pe motiv că *„fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

Lecturînd textul hotărîrii de achitare, se reține că prima instanță în partea descriptivă indică că soluția rezultă din faptul că *„acuzarea nu a prezentat probe suficiente și concludente ale vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate”*, fără a indica care anume element constitutiv al componenței de infracțiune nu se constată și care sunt circumstanțele ce ar duce la o asemenea concluzie.

Fiind sesizată, instanța de apel a repetat întocmai eroarea de drept admisă de prima instanță și, la fel, a omis a se expune asupra chestiunilor importante justei soluționări a cauzei.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit statuează că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărîrii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărîrii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Prin urmare, motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărîrea adoptată și reprezintă temei legal de a admite recursul procurorului și a casa total decizia atacată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În continuare, Colegiul penal lărgit pornind de la prevederile art. 325 Cod de procedură penală potrivit cărora *judecarea cauzei se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de normele de procedură penală*, constată **depășirea limitelor învinuirii deduse judecării de către instanța de apel**, or prin alegațiile sale a lăsat să se interpreteze că vina în săvârșirea infracțiunii ar fi aparținut victimei.

Astfel, instanța de apel, în sensul celor relatate supra a indicat la prevederile pct. 4, 7 și 109 subpct. 1) Regulamentului Circulației Rutiere ce se referă la obligațiunile biciclistului.

În condițiile enunțate, Colegiul penal lărgit atestă că la judecarea fondului învinuirii aduse lui Zaimov Vitali, atât în prima instanță cât și în cea de apel, au fost admise erori de drept, fiind afectată soluția adoptată și, astfel, recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel. Or, lipsa de reacție a instanței de apel la eroarea de drept admisă de prima instanță cât și motivarea în contradictoriu a deciziei, se apreciază ca un viciu de

judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a o casa și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și de motivele casării, să înlăture erorile de drept admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 mai 2022 în cauza penală privindu-l pe **Zaimov Vitali XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 16 decembrie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor